

До Дня Перемоги

У СПИСКАХ ЗАГИБЛИХ, У КОГОРТІ ЖИВИХ

Набирав ходу 1944 рік. Після визволення Війниці від гітлерівських окупантів чимало жителів села були мобілізовані на фронт. Вони, зокрема, брали участь у штурмі Кенігсберга і якраз там зустріли смертний час, скошені кулями і осколками під час атак на непрохідні ворожі укріплення.

«РУС КАПУТ!»

Війничанин Єфрем Якимчук (на фото у центрі, у колі родини) мав зріст 190 см, а важив 120 кілограмів. Кремезний і сильний українець був кулеметником, відтак центнерну вагу крупнокаліберного скоростріла не відчував і цією «штукенцією» мужньо відвойовував у зайд рідну землю. В одному з боїв Єфрем Прокопович був поранений у руку і живіт. На який час знепритомнів – не знав, бо коли дійшов до тями, то над полем бою царювала абсолютна тиша: ні пострілів, ні криків, ні стогону. Врешті, вмився краплинками роси на стеблинках жита, змочив пересохлі вуста і знесилоно шепотів до пташини, яка виспівувала високо в небі:

- Пташенько-голубонько, лише ти знаєш місце моєї загибелі. Лети до моєї домівки та перекажи родині, що я спочину тут і нікого з рідні уже не побачу...

На третю добу після бою гітлерівський вояка на пару із медсестрою звозили тіла вбитих співвітчизників. Підійшли до пораненого Якимчука. Німець гидливо копнув його носком чобота:

- Рус капут!

Та передчасно гітлерівець констатував загибель радянського солдата. Вільно володіючи польською мовою, поранений по-польськи попросив допомоги. Це його і врятувало. Спочатку кулеметника перенесли під захист крон крилатого дерева, де йому промили рану, у якій уже «хазяйнували» хробаки, а згодом відправили у госпіталь. Неподаляк шпиталю проживала жінка, яка і опікувалася пораненим.

ЖИТТЯ ПІСЛЯ... СМЕРТІ

А з військової частини, у якій Єфрем Якимчук колошматив ворога, у Війницю на чорних крилах печалі долетіла скорботна похоронка, що «Якимчук Єфрем Прохорович загинув смертю хоробрих...» У храмі рідні замовили поминальний молебень по убієнному, відголосили, відплакали. Тоді сумні повідомлення з фронтів краляли серця багатьом односельцям.

А відспіваний у рідній стороні Єфрем Якимчук поволі одужував. Якось узявся за перо і написав у Війницю листа. Мовляв, важкопоранений, але живий. Довгенько дружина і діти не могли визначитися: вірити листу чи похоронці. Коли ж кулеметник остаточно оклигав і зміг самостійно пересуватися, то, як кажуть, узяв курс на Україну – на рідну Війницю. Худий як тріска (на той час важив 50 кілограмів), змарнілий, але живий повернувся на поріг своєї оселі...

Після війни фронтовик працював у колгоспі, згодом – листоношею. У 70-х роках минулого століття на адресу його дружини Агафії Андріанівни, котрої на той час уже не було на білому світі, надійшов лист від пошуківців однієї із шкіл Латвії: вдову запрошували на святкування Дня Перемоги, адже у братській могилі захоронено її чоловіка. Відтак на місце свого «поховання» поїхав сам Єфрем Прохорович із донькою Ольгою та внучкою Емілією.

ЗІ СПИСКУ ЗАГИБЛИХ – ВИКРЕСЛИТИ!

Родинне тріо з України радо приймали місцеві жителі. Їх вітали у школі, яка носила ім'я Якимчука. Переконалася родина, що на обеліску справді викарбуване прізвище Якимчука Є.П., який загинув за визволення Латвії. Під час мітингу з нагоди 9 Травня було виправлено цю помилку – ім'я українця викреслили зі списку загиблих. До речі, на мітингу виступила внучка Емілія, яка подякувала людям, що у 1944-у врятували життя дідусеві...

Після урочистості Єфрем Якимчук попросив районного військового комісара відвезти його у село, де колись був госпіталь. Через кілька десятиліть він побачив рятівне дерево, під яке його віднесли із поля бою, і хатину, у якій повернули до життя. Ще одна щемлива мить – зустріч українського богатиря з жінкою, яка заліковувала йому важкі рани. Літа зорали її обличчя борознами-зморшками, але колишній кулеметник упізнав її, упав до ніг і рясними сльозами щиро засвідчив безмірну вдячність...

Уже немає на землі Єфрема Якимчука, але живе у пам'яті вдячних односельчан і родини історія, у яку колишній фронтовик вписав і силу молодечу, і звиягу солдатську, і долю неповторну свою...

Марія ЗБИРУН,
завідувачка публічно-шкільною
бібліотекою села Війниця.